

८. प्रिय बाई...

दि. ५/९/२०२१

प्रिय बाई,

मला टीव्हीवर आदर्श शिक्षक पुरस्कार वितरणाची बातमी दिसली आणि त्यात चक्क तुम्ही दिसलात! मी तर आनंदानं उडालेच. हाका मारून आई, बाबा, आजोबांना बोलावलं; पण तेवढ्यात बातमी संपली. जवळपास दीड वर्षांनी तुम्ही मला दिसलात. खूप मस्त वाटलं. तुमची, शाळेची, तिसरीतल्या मित्रमैत्रिणींची खूप आठवण आली. मी तुम्हांला मोबाईल लावू लागले, तर 'कव्हरेज क्षेत्राच्या बाहेर' ची टेप वाजू लागली. आजोबा म्हणाले, "अगं, या मोबाईलचं काही खरं नाही, त्यापेक्षा पत्र लिही बाईंना. कायम आठवणीत राहील त्यांच्या." मग काय, लगेच हे पत्र लिहायला बसले.

पुरस्काराची बातमी पाहून खूप आनंद झाला. तुम्ही आम्हांला पहिल्यापासून आवडायच्या हे नक्की. तुम्ही शिकवलेल्या कविता, स्नेहसंमेलनामध्ये बसवलेलं नाटक हे सगळं आठवलं. सहलीच्या वेळी तुम्ही घेतलेले भन्नाट खेळ तर मी इकडच्या शाळेतल्या मुलांना सांगितले. त्यांना एकदम भारी वाटलं. मला तिसरीत होते तेव्हाची आठवण येत राहतेच.

पाचवीत आल्यापासून मी शाळेत एकटी चालत जाऊ लागलेय. मला एकदम मोठी झाल्यासारखं वाटतं. अभ्यासही भरपूर करते आणि तुम्ही म्हणायच्या त्याप्रमाणे खेळतेही भरपूर. रोज संध्याकाळी खेळण्यासाठी जवळपास दोन तास मैदानावरच असते.

टीव्हीवरील बातमीमध्ये तुम्ही एकदम छानच वाटत होतात. तुम्ही कशा आहात? तुमच्या घराबाहेरचा गुलमोहर आता किती मोठा झालाय? त्याला फुलं येऊ लागली का? 'आठवण काढली' म्हणून शाळेत सगळ्यांना सांगा. स्वाती, जय आणि सलमाला सांगा, की मी या शाळेतपण फुली-गोळ्यांचा खेळ सगळ्यांना शिकवलाय. तो खेळ आम्ही मधल्या सुट्टीत खेळत असतो.

तुमच्या पत्राची वाट पाहीन. तुमचे पत्र मिळाल्यावर मी शाळेत सगळ्यांना दाखवीन.

तुमची,
ऊर्मिला

माझा पत्ता :

ऊर्मिला माने

मु. पो. ता. दापोली,

जि. रत्नागिरी.

पिन - ४१५७१२.

प्र. १. एका वाक्यात उत्तरे लिहा.

- (अ) पत्र लिहिणाऱ्या मुलीचे नाव काय आहे?
- (आ) पत्र लिहिणाऱ्या मुलीचे नाव तुम्ही कशावरून ओळखले?
- (इ) ऊर्मिला आनंदाने का उडाली?
- (ई) ऊर्मिला सध्या कोणत्या वर्गात शिकत आहे?
- (उ) ऊर्मिलाने कोणत्या वर्गाच्या आठवणी पत्रातून कळवल्या आहेत?
- (ऊ) ऊर्मिलाचे बाईच्या घरी येणे-जाणे होते, हे कोणत्या वाक्यावरून कळते?

प्र. २. खालील प्रश्नांची चार-पाच वाक्यांत उत्तरे लिहा.

- (अ) ऊर्मिलाच्या आजोबांनी कोणता सल्ला दिला? का दिला?
- (आ) पाचवीत आल्यापासून ऊर्मिलाच्या कोणकोणत्या गोष्टींत बदल झाला?
- (इ) ऊर्मिलाने पत्रात कोणकोणत्या गोष्टींचा उल्लेख केला आहे?

प्र. ३. तुमच्या शब्दांत उत्तरे लिहा.

- (अ) तुम्ही टीव्हीवरचे कोणकोणते कार्यक्रम बघता?
- (आ) टीव्हीवरचे कोणते कार्यक्रम तुम्हांला बघायला आवडतात? का आवडतात?
- (इ) तुमच्या घरातील मोठी माणसे तुम्हांला कोणते कार्यक्रम बघायला सांगतात? त्यामागील कारणे सांगा.
- (ई) दूर राहत असलेल्या व्यक्तींना तुमचे विचार, भावना, मत कळवायचे असेल, त्यांना काही विचारायचे असेल, तर तुम्ही कोणकोणती माध्यमे वापरता?

उपक्रम : १. बाईंनी ऊर्मिलाचे पत्र वाचून काय उत्तर पाठवले असेल, याची कल्पना करा व तसे पत्र लिहा.
 २. तिसरी शिकलेल्या शाळेतील कोणकोणत्या गोष्टी खूप आवडल्या, हे ऊर्मिलाने पत्रातून कळवले.
 तसे तुमच्या शाळेतील कोणकोणत्या गोष्टी तुम्हांला खूप आवडतात, हे तुमच्या मामाला पत्र लिहून कळवा.
 ३. बाई आणि ऊर्मिला एकमेकींशी फोनवर बोलत आहेत, अशी कल्पना करून त्यांच्यातील संवाद वर्गात सादर करा.

खेळूया शब्दांशी.

मी तर आनंदाने उडालेच. यशाने त्याच्या डोक्यात हवा गेली. गर्वाचा फुगा फुटला असे आपण बोलतो. ‘उडणे’, ‘हवा जाणे’, ‘फुगा फुटणे’ या क्रियांचा शब्दशः अर्थ येथे अभिप्रेत नाही. तशा क्रिया प्रत्यक्ष घडतही नाहीत, पण मनातला भाव व्यक्त होतो. असे अनेक शब्दप्रयोग रोजच्या बोलण्यात आपण सहज करतो. अशा शब्दप्रयोगांची यादी करा. मित्रमैत्रिणींशी गप्पा मारताना त्यातील गंमत अनुभवा.

शोध घेऊया.

माहिती घेण्यासाठी किंवा देण्यासाठी अनेक साधने आहेत. पुढील पानावरील चौकटीत काही साधने दिली आहेत. त्यांतील काही साधने एकतर्फी व काही साधने दुतर्फी माहितीची देवाणघेवाण करतात. त्यांची माहिती मिळवा. एकतर्फी माहितीची देवाणघेवाण करणाऱ्या साधनांपुढे → अशी खूण करा. तर दुतर्फी माहितीची देवाणघेवाण करणाऱ्या साधनांपुढे ↔ अशी खूण करा. या साधनांचे एकतर्फी व दुतर्फी साधने असे वर्गीकरण करा.

उदा., चिठ्ठी →

फॅक्स	मोबाईल	वर्तमानपत्र	मुलाखत
पत्र	आंतरजाल	मोबाईल संदेश	जाहिरात
फोन	रेडिओ	संभाषण	
चर्चा	दूरचित्रवाणी	भाषण	

- खालील संवाद वाचा. सर्वनामांना अधोरेखित करा.

नीता : आज आपण झोका खेळ्या.

मंदार : दादा, तू पण चल ना!

दादा : मी नाही येणार. मुग्धाला ने.

मंदार : ती आणि आत्या बाजारात गेल्या आहेत.

दादा : त्या आल्या की तुम्ही खेळा.

नीता : आम्ही नाही खेळणार तू आल्याशिवाय!

- खालील वाक्य वाचा. त्याखालील वाक्यांत 'पिशवी' ऐवजी योग्य सर्वनामे वापरून वाक्ये लिहा.

पिशवी खूप सुंदर होती.

(अ) पिशवीचा रंग गुलाबी होता.

(आ) पिशवीत खूप वस्तू ठेवता येत होत्या.

(इ) पिशवीला काचा, मणी लावलेले होते.

(ई) पिशवी माझ्या मैत्रींना खूप आवडली.

- खालील वाक्यांतील गाळलेल्या जागी कंसातील योग्य सर्वनामे लिहा.

(अ) बाजारातून भाजी आणूया.

(तुम्ही, आपण, आम्ही)

(आ) आईने जेवायला केले आहे?

(कोणी, कोण, काय)

(इ) कर्ण दानशूर होता. दररोज दान द्यायचा.

(तो, ती, त्या)

(ई) ताईने मैत्रींसाठी स्वयंपाक केला.

(तिच्या, त्याच्या, त्यांच्या)

(उ) आज खूप मजा केली.

(आपण, स्वतः, आम्ही)

(ऊ) रमेशने मित्रांना वाढदिवसाला बोलवले.

(त्याच्या, तिच्या, त्यांच्या)